

Staverse Jol HL 9 Vrouwezand

DEEL 3

Belangstelling van vissers voor de Vrouwezand in Stavoren, 1949.

Inpolderingen beperken het vaarwater na de oorlog.

In het derde deel over de Staverse jol Vrouwezand, vervolgt Wieke van Dongen - dankzij de logboeken van de familie Stants - haar speurtocht naar het verleden van de HL 9. De Zuiderzee was afgesloten en polders werden uitgevoerd of ingetekend op de kaart van Nederland. In deze aflevering de herinneringen aan de seizoenen 1950 en 1951.

Tekst: Wieke van Dongen, familie Stants. Foto's: familie Stants

Nadat de Wieringermeer-polder in 1930 voltooid was, werd de Zuiderzee afgesloten. Het water na de afsluiting had tot 1945 dezelfde afmetingen als de voormalige Zuiderzee. Eb en vloed, de stroming en het zoute waren verdwenen. In 1945 werd de Noordoost-polder voltooid. Een groot visgebied vanuit Laaksum verdween. Het was toentertijd mogelijk van Amsterdam rechtstreeks naar Huizen te zeilen en van daar uit naar Elburg, Harderwijk, Urk of Enkhuizen al naar gelang de wind stond. In 1957 lag Oost-Flevoland droog. Het laatste grote stuk water verdwijnt in 1968. Het oppervlak van de voormalige Zuiderzee is dan ongeveer gehalveerd.

Aan de foto's, gemaakt tijdens de vakantietochten van de familie Stants in de jaren vijftig, is te zien dat er in vele vissersplaatsen nog een behoorlijke

vloot ligt. Er wordt zelfs nog zeilend gekuild ter hoogte van Harderwijk.

De visser Vogelzang heeft ook grote belangstelling als zijn jol weer eens in Laaksum aankomt.

Vervolg logboek: Zondag 29 juli 1951

Om 8 uur was er thee, om half 10 werd er ontbeten met gebakken ei en spek, het traditionele ontbijt aan boord. Om 11 uur gingen we weg uit Huizen. De wind was N.N.W. ten Noorden, zodat we scherp moesten zeilen om naar het Noorden te komen. Eerst was het de bedoeling naar Elburg te gaan, maar dat kon niet, dus koersten we richting Enkhuizen. Om half 1 haalden we de aap aan de kraanlijn op, na hevig gedelerebreer tussen Vader, Kees en Nico. Ook de Bolster voerde de aap, maar wij waren trots dat we hem eerder hadden gehesen.

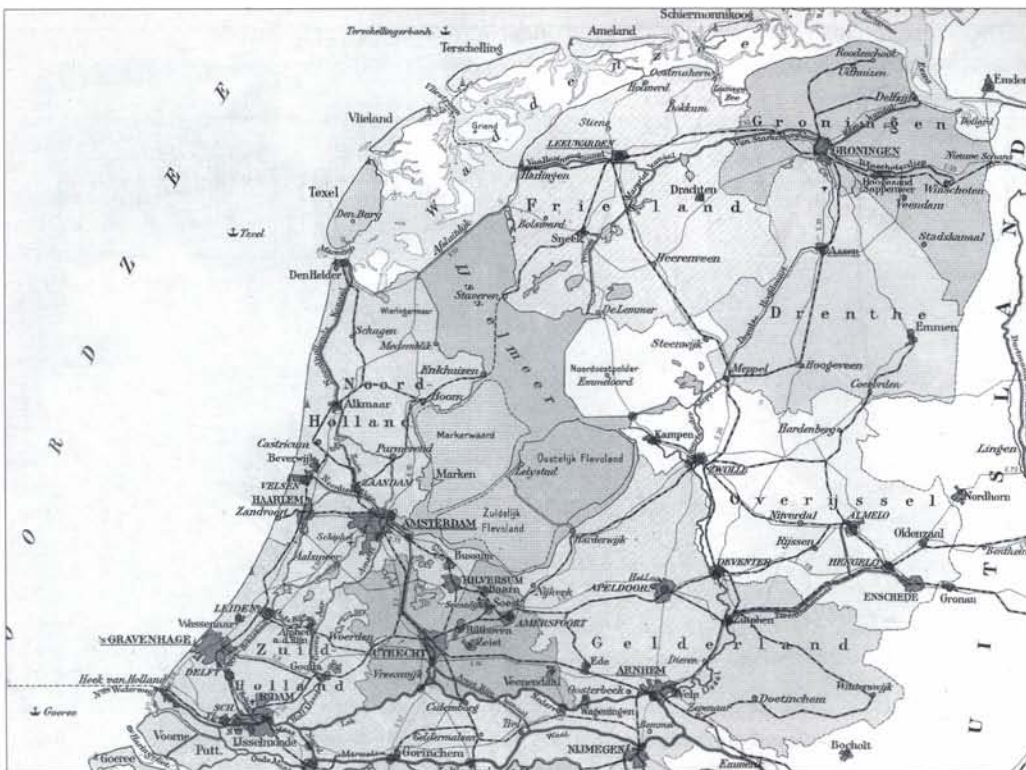
In de loop van de middag nam de wind toe en werd die ook meer noordelijk. Zo werd besloten op te kruisen naar Hoorn.

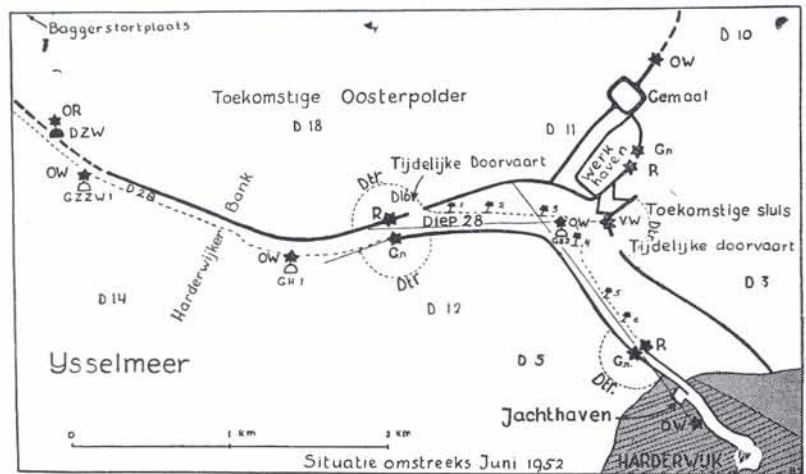
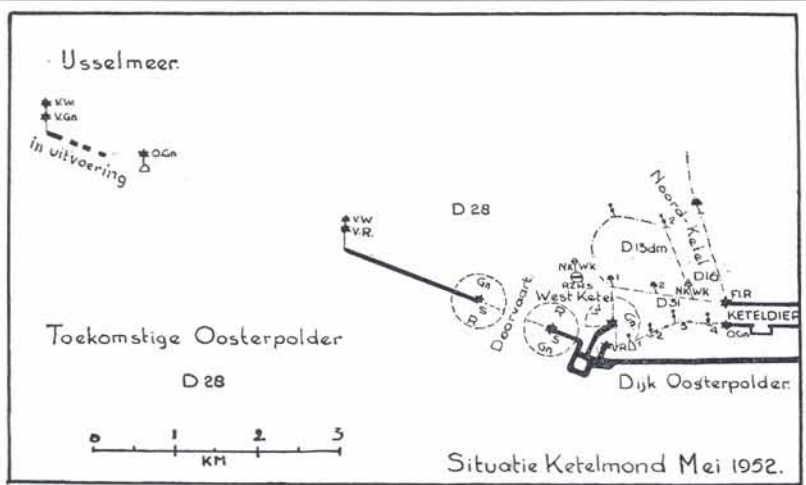
Dinsdag 31 juli 1951

Om half 7 op, snel ontbeten en boodschappen gedaan. Zo om half negen weg. Er was een sterke O.wind. Koers was naar Stavoren. Direct na het Krabbersgat waarschuwde Oom Tom dat we hoger op moesten gaan, maar dat deden we niet. Volgens Nico hadden we de juiste koers, naar later bleek, had hij rekening gehouden met verlijeren.

De wind kromp, werd dus meer Noord met het gevolg dat we steeds scherper moesten varen, waardoor we last kregen van de golven, die onze vaart behoorlijk tegenhielden. Maar om 12 uur kwamen we toch goed aan in Stavoren en zijn we "erop gegaan". Onderweg hebben we nog regen gehad, maar verder goed weer, alleen op het laatst nat door de rollers.

In Stavoren bleek Oom Tom paling gekocht te hebben, die wij lekker

ZUIDERZEEWERKEN IN UITVOERING.

Wij plaatsen twee detailkaartjes van de werken, die reeds ten bate van de Ooster Polder zijn gemaakt en wel van de werken bij de Ketelmond en bij Harderwijk. De derde plaats waar gewerkt wordt heeft bij de varenden reeds de naam Flevostad verworven. Dit is bij de toekomstige hoofdstad van de nieuwe Zuiderzee-provincie. Voor deze werken wordt verwezen naar het overzichtskaartje dat bij „Ons Journaal” is geplaatst.

Het kaartje van de werken bij Harderwijk behoeft de volgende toelichting:

gestoofd hebben opgegeten.

Om kwart voor 5 's middags uit Stavoren weg, dan de sluis naar Gaastmeer. Door de Hylkemasloot naar de kleine Gaaster Brekken en daar gelegen. Om kwart voor 8 gegeten en daarna naar bed.

Aanwijzingen over de Zuiderzeewerken in uitvoering, ten bate van de 'Oosterpolder' 1952 ter plaatse van Harderwijk en de Ketelmond.

Woensdag 1 augustus 1951

Half 9 gewekt door geschreeuw van Jotentje, snel gegeten en om 10 uur op weg naar Wildschut. Wildschut heeft het voordek gemaakt zodat we niet meer wegspoelden in het vooronder aan bakboord. De hoes zat er net op toen er een enorme onweersbui losbarstte met het gevolg dat we thee aan boord van de *Vrouwezand* dronken. Om half 5 gingen we weg met weinig wind, dus de twee boten werden aan elkaar vast gemaakt en zo dreven we gezapig naar Woudsend, waar we niet ingingen, maar een eindje van bleven liggen.

In oktober 1951 wordt, zoals elke winter gebruikelijk was, het schip bij Wildschut gebracht. Die haalt het leeg en legt de spullen op zolder. Het schip blijft in het rustige water en het eventuele ijs liggen, zoals tijdens de visserij-tijd ook de gewoonte was.

Een jaar later in 1952 maakt Kees Stants junior met zijn vriend Bert Houwink een tocht van twee weken over het IJsselmeer. De Noordoostpolder was in 1945 aangelegd en een vanzelfsprekende, letterlijke randvoorwaarde voor het vaargebied voor de vissers en zeilers.

De werkzaamheden voor het inpolderen van de Oost-Flevolandpolder waren toen in volle gang en zorgden tijdens de zomer zo nu en dan voor verrassingen voor de mensen die op het water waren. Het is één van de laatste jaren dat er op dit water gezeild kan worden.

Kees Stants jr. en zijn vriend liggen in Vollenhove.

Donderdag 17 juli 1952

Krachtige wind uit Westelijke richting. Het is frappant dat wij iedere ochtend zolang konden slapen, terwijl we toch steeds om elf uur, half twaalf, naar bed gingen.

Vertrokken laat op motor met steunzeil en kwamen in Schokkerhaven. Probeerden daar weg te komen, ondanks de toegenomen harde wind, en gingen richting Harderwijk, doch moesten later opgeven en terugkeren, aangezien de wind afflawde en de holle zee bleef, en daar was aan de wind niet tegen op te boksen, en leek het ons beter niet weer naar Elburg te gaan.

Vogelzang aan boord in Laaxum 1952.
Klompen aan dek.

Onder enorme belangstelling in Laaxum.

Vrouwezand terug in haar oorspronkelijke haven.

Vrijdag 18 Juli 1952

De zeer krachtige wind eerst afgezwacht. Om twee uur weg, met twee reven en af en toe motorhulp, richting Hoorn. Wind NNW. Voorbij de Zwolse Hoek draaiende wind naar W en WZW. veranderde richting: Flevostad. Afnemende wind, bladstil, weinig wind.

Besloten terug te vallen op Urk, aangezien we wegens zware zeeegang niets konden doen zonder motor, en we ook niet aldoor wilden tuffen. In Urk Amsterdam gebeld, om Vader en Moeder een prettige vakantie te wensen.

Zaterdag 19 juli 1952

Regen, harde tot stormachtige wind uit N.W. Afwachten, goed eten, slapen, lezen. Koffie gedronken in het Wapen van Urk. Om 5 uur weg. Naar Harderwijk want Hoorn bleek onmogelijk. Wind draaiend naar W, WZW en ZW.

In het donker veel gezocht naar lichtjes van de nieuwe dijk, die nog niet op de kaart stond en onverwachte hoppers, zandzuigers en baggerschuiten. Aangekomen en gepraaid: een baggermolen, en tenslotte om half drie 's nachts in Harderwijk afgemeerd in Jachthaven.

Zondag 20 juli 1952

Tijdig op, om 11 uur! Mooi weer. Flink bries WNW. Harde wind. Later rif gestoken in het grootzeil. Naar Spakenburg. Om 4 uur binnen. Amsterdam getelefoneerd. Bert en zijn ouders zouden komen om met ons te eten in Nijkerk. Heerlijk. Later om 24 uur naar het uitvaren van de Spakenburger en Bunschoter vissersvloot gekeken.

Maandag 21 juli 1952

Weinig wind uit alle richtingen. Tijdig gestart voor Enkhuizen. Onderweg over-

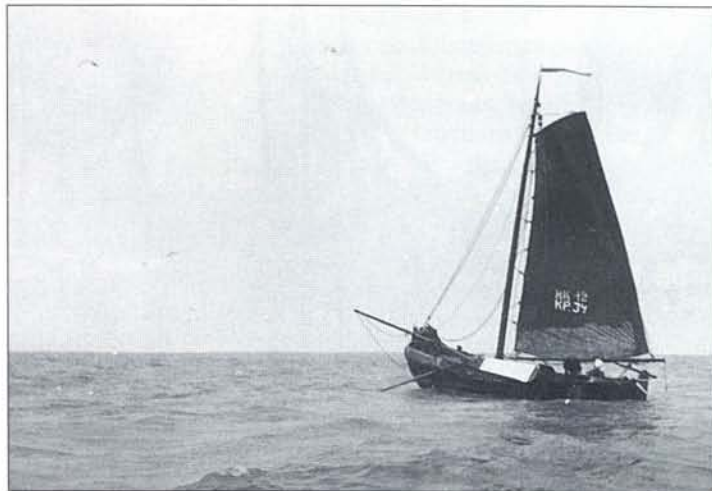
vallen door zware muggenplaag. Zo erg, dat wij ze met handen vol overboord konden vegen. Bij het Krabbersgat, geankerend en het hele schip + onszelf gereinigd. Waren om half negen in Enkhuizen.

Dinsdag 22 juli 1952

Tijdig gestart en op weg naar Stavoren met variabele winden, zodat we met motorhulp wat hoogte haalden. Later krachtige noordenwind en hadden we veel moeite om tegen die rotzee in Stavoren te komen. We waren daar pas om 5 uur. Direct naar Zeilmakerij De Groot, brief afgehaald en fok en dekzeil gebracht en afspraken gemaakt voor reparaties. Aan boord gegeten en met vissers uit Laaksum gesproken over het maken van een tocht naar Laaksum om Vogelzang het schip te laten zien.

Rechts: Kuilen tussen Urk en Harderwijk.

Onder: Urk 1952.

Haven van Urk 1952.

Woensdag 23 juli 1952

Verslapen! Boodschappen gedaan en op weg gegaan naar Wildschut in Gaastmeer, waar we om ca. 4 uur waren. Eerst heeft hij toen de vloer gerepareerd en de volgende morgen zou hij om 5 uur beginnen met het breeuwen van het dek.

Donderdag 24 juli 1952

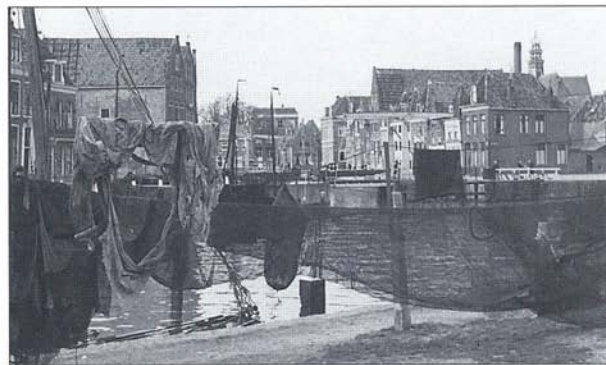
Om 5 uur 's morgens uit de kooi door het breeuw-lawaai van Wildschut! Prachtig weer, pap gekookt. Om zeven uur waren we klaar in Gaastmeer en waren zo om ca. 11 uur in Stavoren. Direct naar De Groot, fok nog niet klaar. Afwachten.

Tenslotte met gerepareerde fok op weg naar Laaksum, alwaar we Gelf Vogelzang het schip lieten zien en we heel wat met hem afpraatten. Dit was after all wel onze fijnste vakantiedag, ook al omdat we erg veel moeite moesten doen om er te komen over het Vrouwenzand, en ook om er weer weg te komen. Kwamen 's avonds in Enkhuizen waar we Wolter Huisman ontmoetten, die bij ons aan boord thee dronk.

Vrijdag 25 juli 1952

Na redelijke uitslaperij, met een NNW wind op weg naar Hoorn, waar wij schoon schip maakten en alles bind-selden en splitsten wat er te doen viel, het dekkleed repareerden en van nieuwe touwtjes voorzagen. Bert was hier al eens eerder en maakten toen de hierbij afgebeelde magnifieke foto's.

Na een aantal dagen met wisselend zeilweer waren zij weer thuis, waar alles keurig werd achtergelaten met dank aan de ouders voor het uitlenen van het schip.

Haven van Hoorn 1952.

Vissersschepen in Hoorn 1952.

Met dank aan: Kees en Corry Stants, Almere.